ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ
КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВСП «ІІНО КНУБА»
_____ Олександр САМОЙЛОВ
«20» 09 2026 р.

Кафедра девелопменту та просторового планування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Конфліктологія і психологія управління»

для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
денної, заочної, дистанційної, дуальної форми навчання
галузь знань G «Інженерія, виробництво та будівництво»
спеціальність G19 «Будівництво та цивільна інженерія»
Освітньо-професійна програма: «Девелопмент»

Статус дисципліни: обов'язкова

Київ 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Конфліктологія і психологія управління» укладена на основі освітньо-професійної програми «Девелопмент» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності G19 «Будівництво та цивільна інженерія», схваленої Вченою радою ВСП «ІІНО КНУБА» від 28.05.2026, протокол № 21/2025-2026.

Укладач:_____ О.А. Лавріненко, д.пед.н., професор, професор кафедри девелопменту та просторового планування

Гарант освітньо-професійної програми _____ М.А. Дружинін, д.т.н, доцент, професор кафедри девелопменту та просторового планування

РПНД розглянуто та схвалено кафедрою девелопменту та просторового планування протокол від 18.09.2026 р., №02/09.

Завідувач кафедри _____В.А. Чудовська, к.е.н, ст.н.с.

РПНД розглянуто і схвалено науково-методичною радою ВСП «ІІНО КНУБА» протокол від 22.09.2026, № 2/2026/2027.

Голова НМР _____ Д.Е. Прусов, д.т.н, професор, завідувач кафедри будівництва та інформаційних технологій

ЗМІСТ

1.ПЕРЕДМОВА……...…….……..…4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ……..……...…..…….……5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ…...…….……6
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ……...…...…….…..……...……7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ……...….....9
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ..……..…….…….....14
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ……....15
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА…….……19
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ ...……....21

1. ПЕРЕДМОВА

«Конфліктологія і психологія управління» посідає особливе місце в системі гуманітарної підготовки магістрів за спеціальністю G19 «Будівництво та цивільна інженерія», бо має науково-практичну спрямованість на опанування студентами системою психологічних знань та набуття умінь та навичок щодо ефективного керування соціальнім капіталом організації. Зміст дисципліни інтегрує професійно-теоретичні знання та практику сучасних психологічних шкіл з метою підвищення ефективності організаційної поведінки

фахівця. Основними формами вивчення дисципліни «Конфліктологія і психологія управління» є лекції, практичні заняття, самостійна робота. Теоретичний матеріал навчальної дисципліни спрямований, як на творче осмислення психолого-управлінських знань, так і засвоєння основних наукових положень конфліктології.

Метою викладання навчальної дисципліни «Конфліктологія і психологія управління» є формування в майбутніх фахівців сфери менеджменту в будівельній галузі системи спеціальних знань щодо психосоціологічних підходів у сучасній управлінській парадигмі; оволодіння сучасними психологічними методами ефективного використання людського ресурсу; розуміння домінантних психологічних основ системного управління організаціями; набуття умінь і навичок психологічного аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організації, а також практичних навичок психологічного забезпечення професійної діяльності, прийняття адекватних управлінських рішень для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі. Основні засадничі принципи конфліктології. Теоретичні та практичні способи розв'язання конфліктів.

Завдання вивчення дисципліни «Конфліктологія і психологія управління»:

• допомогти майбутнім фахівцям усвідомити роль і значущість психологічного підходу в процесі управління;

• ознайомити із сучасними теоретичними розробками, експериментальними й прикладними дослідженнями українських і зарубіжних психологів;

• сприяти підвищенню рівня управлінської компетентності майбутніх менеджерів будівельної галузі завдяки отримання психологічної підготовки;

• навчити працювати з інформацією конфліктологічного характеру;

• навчити здійснювати накопичення, обробку та аналіз інформації конфліктологічного характеру;

• навчити працювати з відповідними джерелами інформації;

• спонукати до подальшого поглиблення знань з основ конфліктології.

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна спирається на результати навчання, сформовані під час попередньої підготовки здобувачів у сферах психології, філософії, історії української державності та культури, інвестиційної діяльності, інформаційних технологій і основ менеджменту. У межах ОПП «Девелопмент» вона має інтеграційний характер і змістовно пов'язана з освітніми компонентами, у яких розглядаються організація та економіка девелопменту, цифрові технології та інформаційне моделювання будівель, проблеми управління нерухомістю, сталість і безпека.

Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Конфліктологія і психологія управління» передбачається проведення лекцій, практичних занять, ділових (рольових) ігор, тренінгів і перевірки знань студентів. Загальною вимогою і перевіркою ефективності засвоєних знань, сформованих умінь і навичок є результативність їх застосування в процесі власного навчання, а також у майбутній професійній діяльності та життєдіяльності загалом.

Самостійна робота полягає у дослідницько-аналітичному характері та інтегрується у комплексне індивідуальне завдання.

Форми організації занять

Основними формами вивчення дисципліни «Конфліктологія і психологія» є лекції, практичні заняття, самостійна робота. Теоретичний матеріал навчальної дисципліни спрямований на творче осмислення психолого-управлінських знань і на засвоєння основних наукових положень конфліктології.

Форми та засоби діагностики результатів навчання.

Контроль результатів навчання здійснюється у формах поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль спрямований на перевірку систематичності та якості засвоєння навчального матеріалу, сформованості практичних умінь, здатності працювати в команді, наявність навичок міжособистісної взаємодії, здатності діяти на основі етичних міркувань (мотивів), здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

Основними засобами діагностики є:

– усне та/або письмове опитування за матеріалами лекцій і самостійного опрацювання джерел та літератури;

– тестування, у тому числі комп'ютерне тестування в системі Google Classroom;

– розв'язання ситуаційних задач;

– виконання контрольної роботи для студентів денної і заочної форм навчання;

– створення творчого презентаційного проєкту.

2. Опис навчальної дисципліни

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 3	Обовязкова	
Модулів - 2	Рік підготовки	
Змістових модулів - 2	1- й	1- й
Загальні кількість годин - 90	Семестр	
	1- й	1- й
	Лекції	
	12 год.	8 год.
	Практичні заняття	
	12 год.	6 год.
	Самостійна робота	
	66 год.	76 год.
	1 контрольна робота	1 контрольна робота
	Форма підсумкового контролю: залік	

3. Компетентності і результати навчання

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Посилання на програмні компетентності	Програмний результат навчання
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК09. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування управлінських рішень.	ПРН02. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання та критично осмислювати сучасні проблеми будівництва і цивільної інженерії для розв'язування складних задач професійної діяльності.
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. СК09. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування технічних рішень.	ПРН09. Підбирати сучасні матеріали, технології і методи виконання процесу будівельного виробництва, враховуючи архітектурно-планувальну, конструктивну частину проекту та базу будівельної організації.
ЗК04. Здатність ефективно приймати обґрунтовані рішення. ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК10. Здатність визначати ключові тренди та оцінювати соціально-економічні наслідки, можливі ризики управлінських рішень.	ПРН12. Розв'язувати проблеми взаємовідносин у галузі цивільної інженерії у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням соціальної та етичної відповідальності.
ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення. СК09. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування технічних рішень. СК10. Здатність визначати ключові тренди та оцінювати соціально-економічні наслідки, можливі ризики, управлінських рішень.	ПРН13. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог із застосуванням нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних і техніко-технологічних досліджень.

Програмні результати навчання

1. Спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.
2. Демонструвати навики самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.
3. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.
4. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу взаємодії з колективом і окремою особистістю.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год)	Практичні заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
Модуль 1 = 1,0 заліковий кредит (30 год)						
ЗМ 1. Психологія управління **(Теми 1-3)**						
Т.1	Предмет та методологічні основи психології управління. Психологічні основи управлінської діяльності. Психологічні особливості функцій управління	1	1	0	8	10
Т.2	Психологічні особливості особистості сучасного управлінця	1	1	0	7	9
Т.3	. Психологічні особливості добору кадрів та управління кадровою політикою	2	1	0	8	11
Всього по модулю 1		**4**	**3**	**0**	**23**	**30**
Модуль 2 = 2,0 залікових кредити (60 год)						
ЗМ 2. «Конфліктологія» **(Теми 4-8)**						
Т.4	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.	2	2	0	9	13
Т.5	Класифікація конфліктів	1	1	0	8	10
Т.6	Сфери розгортання конфліктів	1	2	0	8	11
Т.7	Керування конфліктами та Засоби вирішення конфліктів.	2	2	0	9	13
Т.8	Технології попередження конфліктів. Профілактика конфліктів в організаціях	2	2	0	9	13
Всього по модулю 2		**8**	**9**	**0**	**43**	**60**
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв)						
Форма підсумкового контролю – залік						
Разом годин з курсу		**12**	**12**	**0**	**66**	**90**

Заочна форма навчання

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год)	Практичні заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
Модуль 1 = 1,0 заліковий кредит (30 год)						
ЗМ 1. Психологія управління **(Теми 1-3)**						
Т.1	Предмет та методологічні основи психології управління. Психологічні основи управлінської діяльності. Психологічні особливості функцій управління	1	0	0	10	11
Т.2	Психологічні особливості особистості сучасного управлінця	1	1	0	10	12
Т.3	.Психологічні особливості добору кадрів та управління кадровою політикою	1	1	0	10	12
Всього по модулю 1		**3**	**2**	**0**	**30**	**35**
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв)						
Модуль 2 = 2,0 залікових кредити (55 год)						
ЗМ 2 «Конфліктологія» **(Теми 4-8)**						
Т.4	Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту	1	0	0	9	10
Т.5	Класифікація конфліктів	1	1	0	9	11
Т.6	Сфери розгортання конфліктів	1	1	0	9	11
Т.7	Керування конфліктами та засоби вирішення конфліктів	1	1	0	9	11
Т.8	Технології попередження конфліктів. Профілактика конфліктів в організаціях	1	1	0	10	12
Всього по модулю 2		**5**	**4**		**46**	**55**
Форма контролю – модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв)						
Форма підсумкового контролю –залік						
Разом годин з курсу		**8**	**6**	**0**	**76**	**90**

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ.

Тема 1. Предмет та методологічні основи психології управління. Психологічні основи управлінської діяльності. Психологічні особливості функцій управління

План лекційного заняття

1. Роль психологічних знань у діяльності керівника.
2. Предмет, об'єкт і завдання психології управління.
3. Психологічні методи вивчення особистості в системі управління.
4. Основні закони психології управління.
5. Поняття людиноцентристського підходу в управлінні.

План практичного заняття

1. Поняття про соціальні позиції та ролі працівників організацій.
2. Вплив соціальних очікувань (експектацій) на зміст соціальних ролей працівників організацій.
3. Професійно-функціональні ролі працівників організацій та їхні ролі в інших соціальних сферах (сімейній, побутовій, громадсько-політичній тощо).
4. Узгодженість соціальних ролей між собою як умова попередження внутрішньоособистісних конфліктів працівників.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні види професійно-функціональних ролей особистості.
2. Регламентація професійно-функціональних ролей працівників.
3. Посадова інструкція як спеціальний нормативний документ, який регламентує професійно-функціональні ролі працівників.
4. Основні етапи забезпечення ефективної рольової поведінки працівника в процесі управління.
5. Мотивація діяльності працівників як фактор успішності управління.
6. Характеристика основних потреб працівників.

План індивідуально-консультаційної роботи

Консультування здобувачів освіти щодо розкриття етапів прийняття управлінських рішень з використанням прикладів із життя.

Рекомендована література

Основна: 1–12.

Додаткова:

1. Калениченко. Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів : навч. посібник / Р.А. Калениченко, О.Є. Харіна, К.М. Доценко. – Ірпінь : Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України, 2016. – 308 с.
2. Психологія управління : навчальний посібник / За заг. ред. Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної. – Ірпінь : Національний університет державної фіскальної служби України, 2018. – 262 с.

Тема 2. Психологічні особливості особистості сучасного управлінця

План лекційного заняття

1. Роль керівника у формуванні колективу. Особливості управління персоналом на етапах розвитку трудового колективу.
2. Лідерство:сутність та організаційне значення. Організаторські здібності.
3. Психологічна типологія лідерів. Деструктивна й термінаторна поведінка керівника..
4. Психологічні особливості національних систем керівництва.
5. Основні концепції стилів керівництва. Психологічні риси особистості керівника, вимоги до нього як до лідера. Сутність поняття стилю керівництва.
6. Класична типологія стилів керівництва. Вибір оптимального стилю керівництва: ситуаційний підхід. Багатовимірні моделі стилів керівництва.

План практичного заняття

1. Етапи процессу ухвалення рішень у проблемних ситуаціях.
2. Психологічна проблематика прийняття рішень з позицій нормативного, дескриптивного та прескриптивного підходів.
3. Раціональні стратегії прийняття рішень.
4. Нераціональна здатність до прийняття рішень.
5. Сутність внутрішньої мотивації у прийняття управлінських рішень.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Вимоги до управлінських рішень.
2. Колегіальний підхід до прийняття управлінських рішень.
3. Врахування керівником психологічних закономірностей прийняття індивідуальних та колегіальних форм прийняття управлінських рішень як умова забезпечення їхньої ефективності.

Рекомендована література

Основна: 1–12.

Додаткова:

1. Конфліктологія і психологія управління : навч. посібник / Р.А. Калениченко; А.С. Коханець. – Київ: КНУБА, 2021. – 167 с.
2. Психологія управління : навчальний посібник / За заг. ред.Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної. – Ірпінь : Національний університет державної фіскальної служби України, 2018. – 262 с.
3. Калениченко Р.А. Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів : навч. посібник / Р.А. Калениченко, О.Є. Харіна, К.М. Доценко. – Ірпінь : Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України, 2016. – 308 с.

Тема 3. Психологічні особливості добору кадрів та управління кадровою політикою.

План лекційного заняття

1. Добір персоналу як важливий складник системи управління персоналом.
2. Корпоративна культура – основа добору персоналу.
3. Компетентнісний підхід до підбору персоналу.
4. Психологічні механізми оцінювання персоналу.
5. Методи рекрутера. Психологічні особливості рекрутенгу.

План практичного заняття

1. Поняття про керівництво.
2. Співвідношення понять «управління» та «керівництво».
3. Поняття про стиль керівництва.
4. Основні функції стилю керівництва.
5. Вплив стилю керівництва на ефективність управління.
6. Співвідношення понять «стиль керівництва» та «стиль управлінської діяльності».
7. Стиль керівництва індивідуальних та групових суб’єктів управління.
8. Поняття про структуру стилю керівництва.
9. Основні стилі керівництва: демократичний, авторитарний та ліберальний. Позитивні та негативні характеристики кожного із стилів керівництва.
10. Структура індивідуального стилю керівництва.
11. Фактори, які впливають на стиль керівництва та визначають його ефективність.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Розкрити питання заняття з використанням прикладів управління організаціями (письмово).

Рекомендована література

Основна: 1–12.

Додаткова:

1. Конфліктологія і психологія управління : навч. посібник / Р.А. Калениченко; А.С. Коханець. – Київ: КНУБА, 2021. – 167 с.
2. Психологія управління : навчальний посібник / За заг. ред.Р.А. Калениченка, О.Г. Льовкіної. – Ірпінь : Національний університет державної фіскальної служби України, 2018. – 262 с.

3. Калениченко Р.А. Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів : навч. посібник / Р.А. Калениченко, О.Є. Харіна, К.М. Доценко. – Ірпінь : Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України, 2016. – 308 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. КОНФЛІКТОЛОГІЯ.

Тема 4. **Конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Природа конфлікту.**

План лекційного заняття

1. Конфліктологія як наука.
2. Об‘єкт конфліктології. Предмет конфліктології.
3. Теоретичний фундамент науки. Загальні і часткові методи вивчення конфліктології. Філософсько-соціальний, організаційно-соціологічний, індивідуально-психологічний напрямки конфліктології.
4. Еволюція конфліктологічних поглядів. Особливості розвитку конфліктології в історичному аспекті.
5. Становлення конфліктології як сучасної науки і практики.
6. Загальна характеристика комунікацій. Теоретичні аспекти комунікаційної діяльності органів управління.

План практичного заняття . Механізми виникнення конфліктів

1. Динаміка конфлікту. Етапи і фази конфлікту.
2. Модель динаміки процесу конфлікту. Циклічність фаз конфлікту. Співвідношення фаз і етапів конфлік-ту в залежності від можливості його вирішення.
3. Формули конфліктів. Конф-лікт за формулою А.
4. Конфліктогени та їх класифікація. Механізм розвитку конфлікту за формулою Б. Механізм розвитку конфлікту за формулою В.
5. Трансактний аналіз конфліктів. Трансактні категорії (“Малюк”, “Батько”, “Дорослий”). Алгоритм трансактного аналізу.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Теорії механізмів виникнення конфліктів.
2. Технології управління конфліктами.
3. Теорії поведінки особистості у конфлікті.

Рекомендована література

Основна: 1–12.

Додаткова:

1.Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с.
2.Лозниця, В.С. Психологія менеджменту [Текст] / В.С. Лозниця. − К.: ТОВ»УВПКЕксОб», 2001. – 512 с.
3.Палеха Ю. І. Етика ділових стосунків: навч.-метод. посібник / Ю. І. Палеха, Ю. В. Водерацький. – К. : УФІНБ,1999. – 138 с.

Тема 5. Класифікація конфліктів.

План лекційного заняття.

1. Позиції в класифікації конфліктів.
2. Внутрішньоособистісний і міжособистісний конфлікти.
3. Конфлікти між особистістю та групою
4. Міжгруповий конфлікт. Конструктивний та деструктивний конфлікти.
5. Цільові конфлікти між учасниками корпоративних відносин.
6. Основні причини виникнення конфліктів (трудових конфліктів)

План практичного заняття

1. Групи та їх вплив на виникнення конфліктів.
2. Групи і фактори, що визначають їх зрілість.
3. Колектив і стадії його формування. Групові норми.
4. Конформізм і його види. Рольова поведінка особистості у групі.

5. Колектив та його види. Соціальна та психологічна структура колективу.
6. Конфлікти при формуванні колективів.
7. Влада. Авторитет. Соціально-психологічній мікроклімат колективу і його структура.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Стадії формування колективу.
2. Соціаль-но-психологічній мікроклімат колективу і його структура. Соціометрична процедура. Згуртованість колективу.
3. Соціометрична процедура. Згуртованість колективу.

Основна: 1–12.

Додаткова

1.Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія : навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с.
2.Лозниця, В.С. Психологія менеджменту [Текст] / В.С. Лозниця. − К.: ТОВ»УВПКЕксОб», 2001. – 512 с.
3.Палеха Ю. І. Етика ділових стосунків: навч.-метод. посібник / Ю. І. Палеха, Ю. В. Водерацький. – К. : УФІНБ,1999. – 138 с.

Тема 6. Сфери розгортання конфліктів.

План лекційного заняття

1. Поняття та сутність конфлікту у публічній сфері.
2. Основні об’єкти виникнення конфліктів у публічній сфері.
3. Основні причини та види конфліктів у публічному управлінні.
4. Причини конфліктів на державній службі. Типологія конфліктів на державній службі.
5. Моделі політичних конфліктів.

План практичного заняття

1. Сутність організації спілкування з ветеранами/ ветеранами ЗСУ в умовах війни і післявоєнного відновлення України.
2. Основи людяності і поваги в роботі керівника.
3. Правила організації спілкування з особами з інвалідністю, ПТСР внаслідок війни.
4. Правила організації спілкування з ветеранами/ветеранами з порушенням зору, слуху, користувачами крісел-колісних.
5. Специфіка конфліктних ситуацій з особами, звільненими зі служби в ЗСУ та шляхи їх вирішення.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Громадські конфлікти.
2. Соціально-економічні конфлікти.
3. Етноконфесійні конфлікти.
4. Основне завдання влади у подоланні та запобіганні конфліктам у публічній сфері.

Основна: 1–12.

Додаткова

1. Етика взаємодії з ветеранами, ветеранами та близькими воїнів. URL: inclusivity.com.ua.
2. Юнгер С. «Плем’я». К.: Наш формат, 2023. 128 с.
3. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання. Львів: вид-во Старого Лева.2015.416 с.
4. Гроссман Д., Крістенсен Л. «Бій: психологія і фізіологія воїна в часи війни та миру». К.: Вид-во Астролябія.2023.720 с.

Тема 7. Керування конфліктами та засоби вирішення конфліктів.

1. Конфліктна ситуація та здатності оволодіння нею.
2. Стратегії і технології управління конфліктами.
3. Соціально-психологічний клімат у трудовому колективі. Формування оптимального соціально-психологічного клімату.
4. Запровадження психотехнологій для вдосконалення організаційного клімату на підприємстві.

План практичного заняття.

1. Сутність, підходи і напрями прогнозування і профілактика конфліктних ситуацій в організації.
2. Підтримка співробітництва та соціальне партнерство.
3. Види соціально-трудових конфліктів. Основні форми їх протікання та методи подолання.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Роль інформації у керуванні конфліктами.
2. Конфліктна аналітика.
3. Особливості конфліктних ситуацій у сфері цивільного будівництва та архітектури й способи їх вирішення.
4. Перепони у спілкуванні. Рівні ділового спілкування.
5. Стратегії і тактики проведення ділових переговорів.

Основна: 1–12.

Додаткова

1. Швалб Ю.М., Данчева О.В. Практична психологія в економіці та бізнесі: Навчальний посібник для економічних спеціальностей в.н.з.- К.: Лібра, 1998. — С.92-103.
2. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління. — К.: Лкадемвидав, 2003.- С. 270-280; 367-382; 421-428.

Тема 8. Технології попередження конфліктів. Профілактика конфліктів в організаціях.

1. Роль керівника в профілактиці конфліктів.
2. Фактори профілактики конфліктів керівником: мистецтво керівництва, ставлення до конфліктів, конкретні заходи з покращення соціально-психологічного клімату в колективі.
3. Ставлення до конфліктів різної природи.
4. Конкретні заходи з профілактики конфліктів: покращення умов праці, організації виробництва, побутових умов; інформування підлеглих про важливі питання професійної діяльності та її перспективи; дотримання трудового законодавства, його нормативних документів; робота з підлеглими щодо правової освіти; дотримання трудової етики.
5. Вимоги до критики. Основні психологічні умови ефективної ділової критики.
6. Майстерність бесіди. Врахування змісту та цілей проведення бесіди.
7. Позитивна психологічна атмосфера як психологічна умова взаєморозуміння між співбесідниками.

План практичного заняття

1. Роль керівника у профілактиці конфліктів.
2. Вимоги до критики.
3. Майстерність бесіди.
4. Розмова – покарання.
5. Правила поведінки керівника у вирішенні та профілактиці конфліктних ситуацій.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. «Мала розмова» як етап створення довірливих відносин. Правила «малої розмови».
2. Поєднання прийомів пасивного та активного слухання.
3. Правила компліменту і приклади їх порушення.
4. Фактори ефективного здійснення покарання. Емоційна динаміка ефективної розмови-покарання. Етапи розмови-покарання.

Основна: 1–12.

Додаткова

1. Занюк С.С. Психологія мотивації та емоцій. Навч. посібник, рекомендований МОНУ. Луцьк: редакційно-видавничий відділ Волинського держ. ун-ту, 1997. 180 с.
2. Максименко С.Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці. К.: Наукова думка, 1998. 440 с.
3. Пірен М.І. Основи конфліктології. К., 1997. 270 с.

6. Питання підсумкового контролю

1.Сучасні теорії управління.
2. Місце психології управління в системі сучасного соціогуманітарного знання.
3. Управління процесом групового прийняття рішень: американський та японський досвід.
4. Управління груповою динамікою в сучасній організації цивільного будівництва та архітектури.
5. Створення іміджу керівника будівельної галузі.
6. Вимоги до особистості керівника будівельної галузі.
7. Стиль керівництва як фактор ефективності управління.
8. Умови ефективності навіювання та переконання як методів управлінського впливу.
9. Психологія стратегічного управління.
10. Психологічні закономірності ділового спілкування керівника.
11. Феномен ділового спілкування та комунікативна компетентність.
12. Шляхи подолання психологічних бар'єрів спілкування з персоналом при упровадженні нововведень.
13. Управління інноваційними процесами в організації.
14. Психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях.
15. Деструктивна й соціальна поведінка керівника.
16. Умови ефективності колективного управління, його переваги та недоліки.
17. Сутність конфлікту та його характерні риси.
18. Конфліктна ситуація та інцидент як передумови виникнення конфлікту.
19. Об'єктивні й суб'єктивні складники конфліктної взаємодії.
20. Характерні ознаки прояву конфлікту.
21. Види та типи конфліктів.
22. Типові причини виникнення конфліктів в організації.
23. Функції конфліктів і їх спрямованість.
24. Вплив конфлікту на соціальне оточення та його учасників.
25. Позитивні та негативні наслідки конфліктів.
26. Правила поведінки керівника з конфліктними особами в організації.
27. Сутність системи управління конфліктами.
28. Модель організаційного механізму управління конфліктами.
29. Загальні принципи управління конфліктами.
30. Методи управління конфліктами.
31. Роль менеджера в процесі управління конфліктами.
32. Об'єктивна необхідність регулювання конфліктів у виробничих умовах.
33. Сутність і значення процесів профілактики та запобігання виникненню конфліктів.
34. Передумови успіху, труднощі профілактики та запобігання конфліктам.
35. Технологія профілактики й запобігання конфліктам.
36. Інструменти профілактики й запобігання конфліктам.
37. Інструменти управління емоціями у профілактиці й запобіганні конфліктам.
38. Технології діагностики конфлікту.
39. Позиції та стилі поведінки учасників конфлікту.
40. Особливості прогнозування конфліктів.
41. Основні періоди й етапи розвитку конфлікту.
42. Ескалація конфлікту.
43. Реверсія конфлікту.
44. Форми, результати й критерії завершення конфліктів.
45. Дії керівника в процесі розвитку конфлікту.
46. Сутність процесу розв'язання конфлікту.
47. Правила розв'язання конфліктів.
48. Типові помилки під час розв'язання конфліктів.
49. Технології вирішення конфліктів у системі професійної діяльності менеджерів будівельної галузі.

7. Розподіл балів та критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Конфліктологія і психологія управління» здійснюється за 100-бальною шкалою на основі накопичувальної системи та передбачає оцінювання результатів поточної навчальної діяльності, самостійної роботи, модульного контролю, виконання контрольної роботи та підсумкового контролю у формі заліку.

Поточне оцінювання спрямоване не лише на перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу, а й обов'язково враховує: присутність на заняттях та активність здобувача під час заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном чи іншими пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та інше.

Логіка розподілу: загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них 40 балів здобувач може отримати впродовж роботи на семінарських, лекційних, практичних заняттях; виконання контрольної роботи – 20 балів; 30 балів – на заліку.

Таблиця 7.1.

Розподіл балів за видами навчальної роботи - денна форма

Змістовий модуль 1. Психологія управління (Теми 1–3)						
Теми	**Т.1**	**Т.2**	**Т.3**			
Практичні заняття (включають самостійну роботу)	5.0	5,0	5,0			
Разом за змістовий модуль 1	**15 балів**					
Змістовий модуль 2. Конфліктологія (Теми 4–8)						
Теми	**Т.4**	**Т.5**	**Т.6**	**Т.7**	**Т.8**	
Практичні заняття (включають самостійну роботу)	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Контрольна робота	20					
Разом за змістовий модуль 2	**60 балів**					
Поточний та індивідуальний контроль	**60 балів**					
Залік	**30 балів**					
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА КУРС	**100 балів**					

Критерії оцінювання роботи на практичних заняттях

Кожне практичне заняття за відповідною темою оцінюється максимально у 5,0 бала. Оцінка охоплює виконання практичного завдання та результати самостійного опрацювання матеріалу теми.

Таблиця 7.2.

Критерії оцінювання практичного заняття

Бали	**Критерії оцінювання**
5,0	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, дає повні та зрозумілі відповіді на додаткові питання викладача, доповнює відповіді інших студентів з різних питань практичного заняття, демонструє результати самостійної підготовки до заняття, доповідає актуальну інформацію про економічні аспекти галузі цивільного будівництва, бере участь у підготовці практичного заняття у співавторстві з викладачем дисципліни, допомагає іншим студентам, виявляє креативність та нестандартність мислення.
4,0	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних

	питань та практичних завдань, дає повні та зрозумілі відповіді на додаткові питання викладача, доповнює відповіді інших студентів за різними питаннями практичного заняття, демонструє результати самостійної підготовки до заняття, доповідає актуальну інформацію про економічні аспекти галузі цивільного будівництва, допомагає іншим студентам в оволодінні знаннями.
3,0	Володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять і домашньої/самостійної роботи, іноді виступає і задає питання; належно працює в парі/групі/команді.
2,0	Частково володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не належно працює в парі/групі/команді.
1,0	Не володіє навчальним матеріалом, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не належно працює в парі/групі/команді.
0	Не володіє навчальним матеріалом, зовсім не виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; відмовляється працювати в парі/групі/команді.

Оцінювання самостійної роботи

Виконання самостійної роботи можливе у вигляді реферату в письмовій формі та у формі усної доповіді, а також розроблення презентаційного матеріалу у PowerPoint на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум 15 балів у першому змістовому модулі та 60 балів у другому змістовому модулі.

Розподіл балів за контрольну роботу

Таблиця 7.3.

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Тестові завдання на перевірку знання та розуміння основних теоретичних понять, категорій, методів та інструментів	10
Теоретико-аналітичне завдання	5
Вирішення проблемних ситуацій та ступінь аргументованості висновків	5
Усього	20

При оцінюванні теоретико-аналітичного завдання враховується здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, а також повнота і ступінь обґрунтованості висновків і самостійних креативних рішень.

Підсумковий контроль – залік

Максимальна кількість балів за залік - 30 балів.

Таблиця 7.4.

Структура залікового завдання

Складова екзамену	Максимальна кількість балів
Виконання тестових завданнь	5
Теоретико-аналітичні питання	8
Розв’язання ситуаційної залачі	7
Усього	20

Таблиця 7.5.

Критерії оцінювання теоретико-аналітичного питання (10 балів)

Бали	Критерії
7-8	Повна, системна, аргументована відповідь; коректне використання професійної термінології; належна аргументація, підкріплена прикладами.
5-6	Правильна і достатньо повна відповідь з окремими несуттєвими недоліками або недостатньою глибиною окремих положень.
3-4	Основний зміст питання розкрито, але недостатньо аргументовано; наявні окремі помилки та неточності.
1–2	Відповідь фрагментарна із суттєвими прогалинами; професійні зв'язки та аргументація розкриті частково, відсутнє цілісне розкриття питання.
0	Відповідь відсутня або неправильна.

Таблиця 7.6

Критерії оцінювання розв'язання ситуаційної задачі (7 балів)

Критерій	Максимальна кількість балів
Правильність розв'язання, креативний підхід в аргументації	2
Обґрунтованість вибору методу та опертя на теорію	1
Власний аналіз та логіка, логічні й аргументовані висновки	2
Реалістичність, ефективність і доцільність запропонованого виходу із ситуації	2
Усього	7

Заочна форма здобуття освіти

Таблиця 7.7.

Розподіл балів за видами навчальної роботи – заочна форма

Змістовий модуль 1. Психологія управління (Теми 1–3)						
Теми	Т.1	Т.2	Т.3			
Поточне оцінювання за темою (практична та/або самостійна робота)	5	10	15			
Разом за змістовий модуль 1	**30 балів**					
Змістовий модуль 2. Конфліктологія (Теми 4–8)						
Теми	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	
Поточне оцінювання за темою (практична та/або самостійна робота)	5	5	5	5	10	
Контрольна робота	20					
Разом за змістовий модуль 2	**50 балів**					
Залік	**10 балів**					
ЗАГАЛЬНА ОЦІНКА ЗА КУРС	**100 балів**					

Неформальна освіта

Таблиця 7.8

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом не менше 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	**1. Prometheus** — українська платформа, де є курси «Психологія управління», «Психологія для менеджерів» та програми з лідерства. https://surl.li/vlgydd. **2. Coursera** — спеціалізовані курси від світових університетів. з організаційної психології та управління людьми (доступні субтитри). https://www.coursera.org/. **3. ВУМ Online (Відкритий Університет Майдану)** — українські дистанційні курси з управління командами, емоційного інтелекту та лідерства. https://vumonline.ua/courses/. **4. People First Club: «Конфліктологія Base»** — експрес-курс, орієнтований на бізнес-комунікацію та IT-сферу. Містить короткі лекції про стратегії поведінки, техніки деескалації та розбори реальних життєвих сценаріїв. https://peoplefirst.club/courses/conflictology **5. Profosvita: «Вирішуємо конфлікт»** — безкоштовний дистанційний курс, орієнтований на освітян, психологів та соціальних педагогів щодо базових навичок медіації однолітків. https://profosvita.online/courses/course-v1:Profosvita+CS-S046-TCMX+2025/about **6. IT Столиця: Курси конфліктології** — пропонує рівні Basic (для конструктивної комунікації в житті) та Professional (для побудови систем профілактики конфліктів у компаніях). https://itstolytsa.ua/uk/index.php?option=com_stud **7. Навчальний центр «Кадри ділового світу»** — індивідуальні онлайн-програми з управління конфліктами під керівництвом практикуючих викладачів-конфліктологів. https://kdm-kursi.com.ua/uk/
	Практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом не менше 15 годин (0,5 кредит ECTS) або більше	
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Бакаленко О. А. Психологія управління: навч. посіб. Харків: ХНУРЕ, 2020. 120 с.
2. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 456 с.
3. Конфліктологія : навчальний посібник / Л. В. Єременко. – Мелітополь : ФОП Однорог Т. В., 2018. – 219 с. URL: http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/konfliktolohija-.pdf.
4. Конфліктологія і психологія управління : навч. посібник / Р.А. Калениченко, А.С. Коханець. – Київ : КНУБА, 2021. – 167 с.
5. Конфліктологія і психологія управління : методичні вказівки до вивчення курсу / уклад. Р.А.Калениченко. – Київ : КНУБА, 2018. – 28 с.
6. Основи психології та конфліктології для фахової підготовки економістів : навч. посібник / Р.А. Калениченко, О.Є Харіна, К.М. Доценко. – Ірпінь : Державна фіскальна служба України, Університет ДФС України, 2016. – 308 с.
7. Психологія управління: навч.-метод. Посіб. Для самост. Вивчення дисципліни / авт.-упор.: Н. В. Старовойтенко, В. І. Осипенко, І. А. Чемерис, Л. І. Білик, С. І. Ключка. Черкаси: ЧДТУ, 2020. 300 с.
8. Свидрук І.І., Миронов Ю.Б. Психологія управління та конфліктологія / Підручник. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – 320 с.
9. Слободянюк А. В., Андрущенко Н. О. Психологія управління та конфліктологія: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2010. 120 с.
10. Фесенко Г. Г. Психологія управління та конфліктологія: конспект лекцій. Х.: ХНУМГ, 2013. 132 с.
11. Ходаківський Є. І., Богоявленська Ю. В., Грабар Т. П. Психологія управління: підр. [5-те вид. перероб. та доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2016. 492 с.
12. Штифурак В. Є. Психологія управління та конфліктологія : навч. посіб. Вінниця. 2017. 252 с.

Додаткова література:

1. Алєксєєнко Н. В. Конфліктологічна компетентність майбутнього інженера: теорія і практика. Директор школи, ліцею, гімназії : Всеукраїнський науковопрактичний журнал. Спец. тематич. вип. «Міжнародні Челпанівські психологопедагогічні читання». Київ : Гнозис, 2019. № 2. Том І (24). С. 181-190.
2. Афанасьєв М. В., Шемаєва Л. Г., Верлока В. С. Основи менеджменту: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / За ред. М. В. Афанасьєва. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2003. – 484 с.
3. Галаган В. Я., Орлов В. Ф., Отич О. М. Конфліктологія : конспект лекцій для підготовки магістрів усіх форм навчання. Київ : ДЕТУТ, 2008. 293 с.
4. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів / Джелалі В. О. – Харків-Київ, 2006. – 320 с.
5. Дзвінчук Д.І. Психологічні основи ефективного управління. – К.: ЗАТ «НІЧЛАВА». – 2000. – 280 с.
6. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. Психологія конфлікту : навч. посіб. Київ: Каравела, 2017. 304 с.
7. Ємельяненко Л. М. Конфліктологія : навч. посібник / Ємельяненко Л. М., Петюх В. М., Торгова Л. В., Гриненко А. М. – К. : КНЕУ, 2005. – 315 с.
8. Кононець М.О. Психологія конфлікту. Київ : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с
9. Конфліктологія: Підручник / Ред. Л.М. Герасіної, М.І.Панова. – Харків, 2002. 256 с.
10. Кукуленко-Лук’янець І. В. Психологія управління: навч.-метод. посіб. Черкаси: ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2012. 140 с.

11. Кубай О.Г. Управління конфліктами. Методичні вказівки для практичних занять. Вінниця : ВЦ ВНАУ. 2022. 65 с.
12. Прищак М. Д. Ділове спілкування : навч. посібник / Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Слободянюк О. М. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 128 с.
13. Прищак М. Д., Лесько О. Й. Психологія управління в організації: навч. посіб. [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с.
14. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки «Практична психологія» / укладач О. С. Юрков. Мукачево: МДУ, 2017. 179 с.
15. Сивогракова З. А., Алєксєєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально- психологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. Харків: УкрДУЗТ. 2020. 52 с.
16. McConnon Shay & Margaret (2008). Conflict management in the workplace. 10. Zartman I William. (2008). Negotiation and Conflict Management Essays on theory and practice. 300 p.
17. Psychology of management : text of the lectures for students of all specialities of higher education establishments / Ed by Romanovsky A. G.; Gren' L.M., Knysh A. Ye. Kh. : NTU "KhPI", 2015. 116 p.

Нормативно-правове забезпечення:

1. Закон України «Про освіту» (Із змінами, внесеними згідно із Законами). Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text.
2. Закон України «Про вищу освіту». Редакція від 31.07.2026. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.
3. Постанова КМУ № 1187 «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності». Редакція від 04.01.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text.
4. Наказ МОН № 509 «Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України» від 22.05.2018 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text.

Інформаційні ресурси:

1. http://zakon4.rada.gov.ua/laws - Законодавство України.
2. www. Management.com.ua - Інтернет-портал для управлінців.
3. www.commonground.org.ua – Вирішення конфліктів в України та закордоном (Український центр порозуміння).
4. www.horting.org.ua/note/1455 – Психологічний захист та його механізм.
5. Книшова І. Ю. Інформаційний аспект управління політичним конфліктом в публічній сфері. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. №12. URL: www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1883 (Дата звернення: 19.08.2026 р.).

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри девелопменту та просторового планування
від «_____»_____ 202 _ № _____
.

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	**Дата засідання кафедри**	**№ протоколу**	**Підпис завідувача кафедри**	**Підпис гаранта ОП**
2026/2027				
2027/2028				
2028/2029				
2029/2030				
2030/2031				